

Kantvegetasjon langs vassdrag

Hvorfor skal vi ta vare på kantvegetasjonen langs vassdragene våre?

Statsforvalteren i Rogaland

26.09.2024

Kantsoners betydning for livet i vann

- Nedfall av løv og insekter gir mattilgang for bunndyr og fisk.
- Trær skaper skjul for fisk og bunndyr.
- Gir skygge som reduserer solinnstråling, senker temperaturen og reduserer algeoppblomstring om sommeren. Kantvegetasjonen har en isolerende effekt vinterstid.
- Mindre erosjon i elvekantene fører til mindre partikkelavrenning til vassdraget.
  - Mindre tilslamming av gytegrus og bunns substrat, som kan være levested for fisk og elvemusling.
- Reduserer næringsavrenning

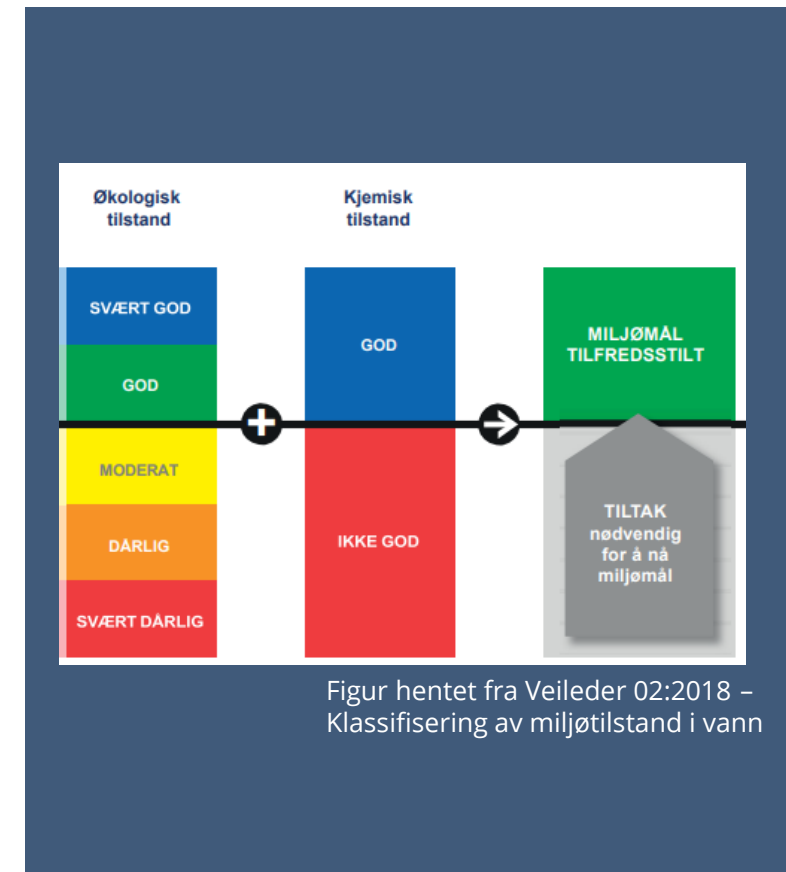

Kantvegetasjon er med på å bedre den økologiske tilstanden til vassdraget

En finsk studie har vist at økologien i små og mellomstore vassdrag i landbrukspåvirkede områder bedret seg nesten en hel tilstandsklasse i vannforskriftens klassifiseringssystem når kantvegetasjonen med trær økte fra 10% til 60%.

- Over 900 vannforekomster med i studien.

Tolkkinen, M., Vaarala, S. & Aroviita, J. The Importance of Riparian Forest Cover to the Ecological Status of Agricultural Streams in a Nationwide Assessment. *Water Resour Manage* (2021). <https://doi.org/10.1007/s11269-021-02923-2>

Kantsoners betydning for livet på land

- Høy luftfuktighet gir gode forhold for ulike fuktrevende arter av mose, lav og sopp.
- Viktige leve- og hekkeområder for fugl.
  - Naturtypen Gråor-Heggeskog:
Tettheten av fugl på høyde med tropiske regnskoger (Kilde: DN håndbok 13).
- Viktig vandringskorridor for vilt.
- Tiltrekker seg pollinerende insekter.
- Døde trær som en del av kantsonen kan øke mangfoldet betydelig.
  - Hakkespetter, små pattedyr og insekter.

Kantvegetasjon reduserer erosjon

Erosjonsutsatt område i Årvikelva, Tysvær.
Foto: Emilie Moi Eikje

- Bidrar til infiltrasjon av regnvann:
  - Røttene kan infiltrere regnvannet lenger ned i bakken.
- Trær langs elvebredder er med på å dempe vannets hastighet lokalt.
  - Hindrer erosjon forårsaket av raskt strømmende overflatevann, røttene fungerer som mekanisk armering.
  - Forsinker flomtappen nedover i vassdraget.
  - Hindrer flomskader og tap av jord.
- Rotvelt kan føre til økt erosjon lokalt.
- Trær som hindrer vannets frie løp kan føre til en oppstuende effekt som skaper flomepisoder oppstrøms.

Kilde: Blankenberg A-G.B., Skarbøvik E., Kværnø S. 2017. Effekt av buffersoner - på vannmiljø og andre økosystemtjenester. NIBIO RAPPORT;3(14) 2017